



Rad Za hrdinstvo v práci (1945)
Orden
Heldentum in der Arbeit (1945)
Order for Heroism at Work (1945)

Jerguš SIVOŠ

Slovenská faleristická spoločnosť
Slowakische phaleristische Gesellschaft
Slovak Phaleristics Society



Rad udeľovalo Predsedníctvo Slovenskej národnej rady za obnovu
vojnou zničeného Slovenska

Der Orden wurde von der Präsidentschaft des Slowakischen Nationalrates für
die Wiederherstellung der vom Krieg zerstörten Slowakei verliehen

The order was given
by the Presidency
of the Slovak National
Council for the
restoration of
war-torn Slovakia



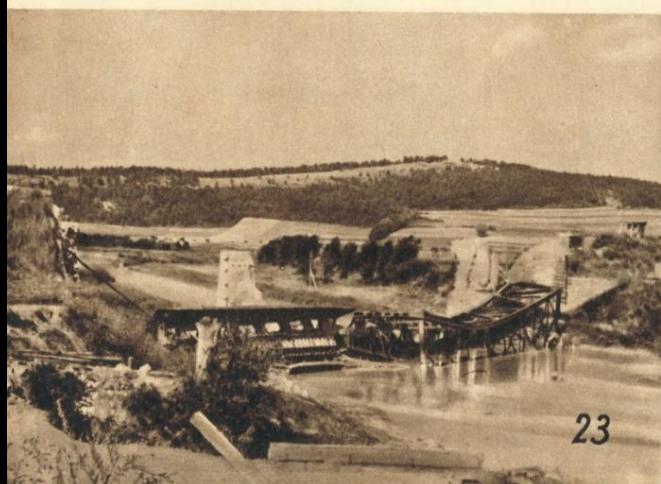
22. Železničný most v Humennom.

23. Železničný most v N. Hrabovciach.



25. Komarianský most Strážske – Prešov.

26. Hanušovský viadukt.



zničené mosty
zerstörte Brücken
destroyed bridges

Príprava radu (22. júl 1945)

Vorbereitung des Ordens (22. Juli 1945)

Preparation of the Order (July 22, 1945)

Dňa 22.VII.45.dostavil sa do mincovne jeden poručík,vyšlaný pánom povereníkom pre veci vnútorné,Dr.Husákom a opýtal sa na možnosti dodávky medailí k prvému výročiu slovenského povstania 28.VIII.1945.

K tomu dnu dodať by sa maly:

- 1/ Vyznamenania partizánske,
- 2/ Vyznamenania vojenské,
- 3/ Vyznamenania civilné,
- 4! Vyznamenania pre pracovníkov podzemného hnutia,
- 5/ Pamätné medaile.

Prvý koncept / Erster Entwurf / First Draft

Porada s povereníkom vnútra G. Husákom 28. júla 1945

Beratung mit Innenkommissar G. Husák am 28. Juli 1945

Advice with Interior Commissioner G. Husák on July 28, 1945

S p i s o v ý z á z n a m .

Na telegrafické povolanie HVNB dostavil sa podpísaný dňa 28.VII.1945 k pánu povereníkovi pre veci vnútorné Dr.Husákovi, aby bolo jednané o vyznamenaniach, rádoch, pamätných medailách a odznakoch k 1.výročiu Slovenského povstania.

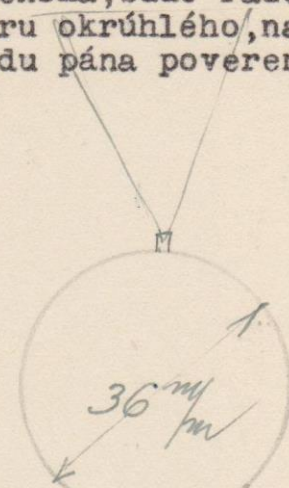
Jednanie sa konalo u pána povereníka a boli mu prítomní páni: pán Dr.Husák, majster Debnár, majster Kostka a ešte jeden umelc - meno ktorého je neznáme.

Pán povereník dal tieto direktívy pre ražbu vyššie uvedených predmetov:

3./ **Rád za hrdinstvo v práci** pri rekonštrukcii Slovenska, bude razený podľa modelu dodaného oným neznámym pánom umelcom, tvaru okrúhleho, na závese slovenskej trikolory a bude ho treba podľa odhadu pána povereníka dodať pre B.Bystricu k 28.VIII. asi 1.000 kusov.

Bude zase v troch triedach a síce:

- I./ zlatý,
- II./ strieborný,
- III./ bronzový.



Poznámky pre vystavenie cestovného účtu do Bratislavy, Dobrušky, Pardubíc, Prahy, Bratislavy, za účelom jednaní o ražbe rádov SMR k 28.VIII.1945, a za účelom zadováženia potrebných stužiek, ihel, krabíc, a.o. definitívnej úprave stuh.

Správa od riaditeľa mincovne Ing. Horáka
o pracovnej ceste v auguste 1945

Die Nachricht von dem Direktor der
Münzhaus Ing. Horák von Geschäftsreise im
August 1945

The news from the director of the mint, Ing.
Horák, about a business trip in August 1945

Výroba v / Herstellung in / made in:

Praha / Prag / Prague

- ihly / die Nadeln / The needles

Pardubice / Pardubitz / Pardubice

- etue 1. triedy / die Etuis für 1. Klasse /
the cases for the 1st class

Dobruška / Gutenfeld / Dobruška

- stuhy / die Ordensbänder / the ribbons

- 7.VIII. Odjazd z Kremnice autom Povereníctva pre veci vnútorné o 11. hod. do Bratislavy, kam príjazd o 17.hod. Sošéroví prepitné 100.- - K. 100.- /
Od 18 do 2130 porada s ak. sochárom Bednárom o úprave stužiek. Noclah v Bratislave. *Telegram do Kremnice* 25.10
- 8.VIII. V Bratislave, z rana jednanie na Crave, u firmy Sklov, na Povereníctve pre financie, a na Povereníctve dopravy. 266.- K /
Odjazd z Bratislavy rychlíkom II. tr. o 11⁴⁵ do Chocně, kam príjazd 20³⁰. Odjazd z Chocně 20⁵⁵ osobným vlakom III. tr. do Dobrušky pres Opočno. Príjazd do Opočna 21⁴⁵. Odjazd z Opočna 21⁵⁰. Príjazd do Dobrušky 23¹⁰. Denná dieta ako pre cudzinu. Noclah v Dobruške. *Telegram do Kremnice* 24.-
- 9.VIII. Jednanie v Dobruške v Spojených továrňach na stuhy od 9.hod ráno do 12. hod. napoludnia. 3 x telefóny s Prahou, Pardubicami a Hronovom. Odjazd 1430 z Dobrušky osobným vlakom III. tr. pres Opočno a Chocen do Pardubíc, kam príchod v 18.hod. rychlíkom II. tr. na lístok kúpený v Bratislave, keďže bola v Chocni dňa 8.VIII. jazda prerušená. V Pardubicích jednanie s firmou Crha o dodávke 600 kusov etui pre I. triedu rádov Slovenského povstania a za Hrdinstvo v práci. Noclah v Pardubicích. 18.-
- 10.VIII. Odjazd z Pardubíc II. trieda rychlík v 6³⁰ ráno do Prahy, kam príchod o 10. hod. Od 11 do 13. hod. a 16³⁰ do 19 hod. jednanie na ministerstve financií o programových bodoch pre 3. schodzu Správneho sboru a novom mincovnom systéme. Hľadanie špendlíkov u firmy Waldes pre slávnostné odznaky na Slávnosti k I. výročiu povstania. Noclah v Prahe. 91.-
- 11.VIII. Ráno od 8³⁰ do 10. hod. jednanie u pána Dra. Rudolfa na ministerstve financií, ako pokračovanie jednaní z predošlého dňa. o novom mincovnom systéme. Opatrené špendlíky. Odjazd o 11. hod. Slovenskou Strelou do Bratislavy, kam príchod o 18¹⁰. V Bratislave hľadanie pána Debnára podľa prania pána povereníka Dra. Husáka, za účelom stanovenia definitívneho tvaru stuhy. Márne hľadanie, pretože pán Debnár odcestoval do Prahy, a podľa slubu mal sa vrátiť až v pondelok 13.VIII. do Bratislavy. Noclah v Bratislave. 346.-
- 12.VIII. Nedeľa v Bratislave. Noclah v Bratislave.
- 13.VIII. Pondelok. Jednanie u pána Dra. Pavlí a hlásenie o výsledku cesty do Čiech. Návšteva u firmy Crava a Sklov. Návšteva na Povereníctve pre veci vnútorné, kde od pána prez. Šéfa. Dra. Okáliho vymožený automobil na odvoz stužiek, špendlíkov a etuí z Čiech do Kremnice. Výmena peňazí - keďže sa v Bratislave kolkovalo. Návšteva v nemocnici a u lekára, aby ošetrná bola operovaná rana na ruke. Márne hľadanie pána Debnára. Noclah v Bratislave. *Telegram do Kremnice* 53.90
- 14.VIII. Márne čakanie na pána Debnára. Noclah v Bratislave.
- 15.VIII. Ráno asi o 7¹⁵ odjazd z Bratislavy osobným vlakom pres Leopoldov, Zbehy, Prievidzu a Hornú Štubňu, kam príjazd o 21⁵⁰. Pešo z Hor. Štubne 13 km do Kremnice, kam príchod 114.-
- 16.VIII. o 05⁰⁰ po polnoci.

Batožina! Na stanicu a od stanice!

Bratislava 5.septembra 1945.

Štátna mincovňa
P.T.

Štátna mincovňa
Bratislava

Štátna mincovňa
Bratislava

v K r e m n i c i .

Návrh dekorácie vytvoril akademický sochár Rudolf Hornák (1911 – 1965).

Das Dekorationsdesign wurde vom akademischen Bildhauer Rudolf Hornák (1911 – 1965) entworfen.

The decoration design was created by the academic sculptor Rudolf Hornák (1911 – 1965).

Podpísaný prosím o láskavé zaslanie autor-
ského exempláru medaile "Za hrdinstvo v práci".

Za láskavé vybavenie žiadosti vopred ďa-
kujem a v úcte sa porúčam

R. Hornák

akad. sochár,

Dizajn dekorácií / **Design von Dekorationen** /
Design of decorations



Dizajn dekorácií – revers / Design von Dekorationen – Revers / Design of Decorations – Reverse



1. trieda / 1. Klasse /
1st Class



2. trieda / 2. Klasse /
2nd Class



3. trieda / 3. Klasse /
3rd Class

Vyobrazenie dekorácie 1. triedy – reverz / Design von 1. Klasse – Revers / Design of the 1st Class Decoration – Reverse



Mincovňa v Kremnici vyrobila celkom 450 číslovaných dekorácií 1. triedy.

Predsedníctvo SNR si objednalo aj 10 kusov nečíslovaných dekorácií.

Die Münzstätte in Kremnica produzierte insgesamt 450 nummerierte Dekorationen der 1. Klasse. Die SNR-Präsidentschaft bestellte außerdem 10 nicht nummerierte Dekorationen.

The Mint in Kremnica produced a total of 450 numbered 1st class decorations.

The SNC Presidency also ordered 10 unnumbered decorations.

Zaujímavosť / Besonderheit / Curiosity



Dekorácie 1. triedy s číslami 301 až 400 boli vyrobené z dekorácií II. triedy.

Dekorationen der 1. Klasse mit den Nummern 301 bis 400 wurden aus Dekorationen der 2. Klasse hergestellt.

The 1st class decorations with numbers 301 to 400 were made from the 2nd class decorations.

Stuhy radu šili dievčatá a ženy z Kremnice /
Mädchen und Frauen aus Kremnica nähten die Ordensbänder /
The ribbons were sewed by the girls and women from Kremnica

Dve varianty dĺžky stuhy.
Zwei Varianten der Bandlänge.
Two variants of ribbon length.



1945

ab Nr. 300

ŠTÁTNA MINCOVŇA V KREMNICI

Exh. číslo 986 1945

Dátum 194 Došlo 194

Číslo Prius č.

18.VIII.1948.

Titl.
vyhotovenie stužiek
na rády a vyznamenania SNR. Miestny národný výbor
Kremnica

Prosíme dnes dať vytabnovat :

K nastávajúcim oslavám prvého výročia Slovenského
národného povstania dostala ako úlohu kremnická pospolitosť
vyhotoviť v najkratšom čase piatich dní rády a vyznamenania
ktoré budú udeľované Slovenskou národnou radou účastníkom
povstania. ~~XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX~~

Riaditeľstvo mincovne zve ženy - pracovníčky všetkých
vstiev, aby sa zúčastnili tejto práce tým spôsobom, že doma
prevedú výrobu potrebných štyridsaťsedem tisíc kusov stužiek.
Mincovňa zaplatí za jeden vyhotovený kus jedni koruna.
Záujemkyne nech sa prihlásia v mincovni v pondelok
dvadsiateho augusta, kde sa im dostane potrebného výcviku a
všetky ďalšie inštrukcie.

Z. Hradík
Člen Správneho sboru Št.mincovne.

POVERENÍCTVO DOPRAVY A VEREJNÝCH PRÁČ
VEREJNÁ SPRÁVA TECHNICKÁ

Číslo: 16.803-III/7-1946.

Bratislava, dňa 26.III.1946.

V e c : Návrhy na udelenie vyznamenania
"Radom za hrdinstvo v práci",
pracujúcim na mostoch na Orave.

Prílohy: 1 sväzok.

Slovenská národná rada,

Bratislava.

Hodžovo nám.

Predkladám k ďalšiemu pokračovaniu návrhy na
vyznamenanie "Radom za hrdinstvo v práci", pracujúcim na
nižeuvedených mostoch.

Vyznamenania chcem udeliť podľa možnosti pri
príležitosti osláv výročia oslobodenia Dolného Kubína a oko-
lia dňa 7. apríla 1946. Z toho dôvodu je žiadúce, aby vyba-
venie týchto vyznamenaní sa stalo do tejto doby.

Predmetné mosty a počet navrhnutých vyznamena-
ní v jednotlivých triedach:

	I.	II.	III.
1./ Most čis.59 v D.Kubíne v km 63.3 št.cesty Žilina-D.Kubín	2	2	2
2./ Most č.54 v Kňažej v km 201.9 št. cesty Krakovskej	2	2	2
3./ Most č.131 v Dlhej v km 218.8 št. cesty Krakovskej	3	3	3
4./ Most č.1 na príjazdnej ceste do Podbiela v Podbieli	1	1	1
5./ Most č.153 v Nižnej v km 227.2 št. c. Krakovskej	2	2	2
6./ Most č.171 v Vrdošíne v km 232.5 št.cesty Krakovskej	3	1	2
7./ Zamestnanci Štát.stav.úradu v Lipt. Sv.Mikuláši	5	2	-
	18	13	12

Povereník :

B. Kármán

= 43

P-147/46

29 III 46

Schválené dňa 2 IV 1946

Návrh na udelenie radu /

Vorschlag für die Auszeichnungen /

Proposal for the Award
of the Order

Návrh na udelenie
radu /

Vorschlag für die
Auszeichnungen /

Proposal for the
Award of the Order

N Á V R H

na vyznamenanie

"Radom za hrdinstvo v práci"
triedy*I.*

Kmen. kniha č.: 174

Meno a priezvisko: Ing. Marcel. F r e ň o,

Dátum a miesto narodenia: 29.VIII.1897 Farkaška

Povolanie: prednosta. ŠSÚ. v Lipt.Sv.Mikuláši

Štátne občianstvo: Československé. národnosť: slovenská

Domovská príslušnosť: Farkaška

Bydlisko: Ružomberok, Medveckého ul.č.5

Charakteristika činnosti resp.činu:^{xx/} Menovaný zaslužil sa rychlou a odbornou organizáciou práce o skoré obnovenie premávky a výstavbu mostov v obvode Štátneho stavebného úradu v Lipt.Sv.Mikuláši.

Na základe uvedených údajov navrhujem menovaného

na vyznamenanie Radom za hrdinstvo v práci triedy . I. /prvej/

V Bratislave, dňa 26.III.1946.

Ing. Jozef Kert

x/ Uviesť, kto návrh na vyznamenanie predložil.

xx/V charakteristike treba uviesť: miesto, dobu a výstižný popis činu, alebo činnosti, ako aj svedkov s ich adresou.

/Pri nedostatku miesta píše na druhú stranu./

Stavba mostu č.59 v Dolnom Kubíne na štát. ceste
Žilina - Dolný Kubín v km 63.2/3 x/

N Á V R H
na vyznamenanie

"Radom za hrdinstvo v práci"
triedy ..prvej.

157
Kmen. kniha č.: 8w

Meno a priezvisko: E.a.n.i.g.a. Jozef .

Dátum a miesto narodenia: 31. januára 1914 v Krušovciach

Povolanie: tesár

Štátne občianstvo: československé . . národnosť: slovenská . .

Domovská príslušnosť: Krušovce

Bydlisko: Trenčín, Horný Šanec č.28.

Charakteristika činnosti resp.činu: ^{xx/} Nadpriemerný výkon pri zachraňova-
cích prácach proti veľkej vode a ladom dňa 19/XII.1945, 12/I.1946, 5/II.-46
a 9/II-46. Dňa 9./II -46 ~~xx~~ pri uvolnovanie ladovej zácpy a odstranovanie
železnej zhorenej konštrukcie pracoval s ohrozením vlastného života veľmi
odvážne a zachránil nový provizorný most.

Na základe uvedených údajov navrhujem . . menovanie

na vyznamenanie Radom za hrdinstvo v práci triedy I. prvej.

v . . Dolnom Kubíne 21.marca 1946.

FRANT. VORSA
STAVITEĽ,
DOLNÝ KUBÍN
Orava, Telefon č. 29.

x/ Uviest', kto návrh na vyznamenanie predložil.

xx/V charakteristike treba uviesť: miesto, dobu a výstižný
popis činu, alebo činnosti, ako aj svedkov s ich adresou.

/Pri nedostatku miesta píše na druhú stranu /

Návrh na udelenie radu /

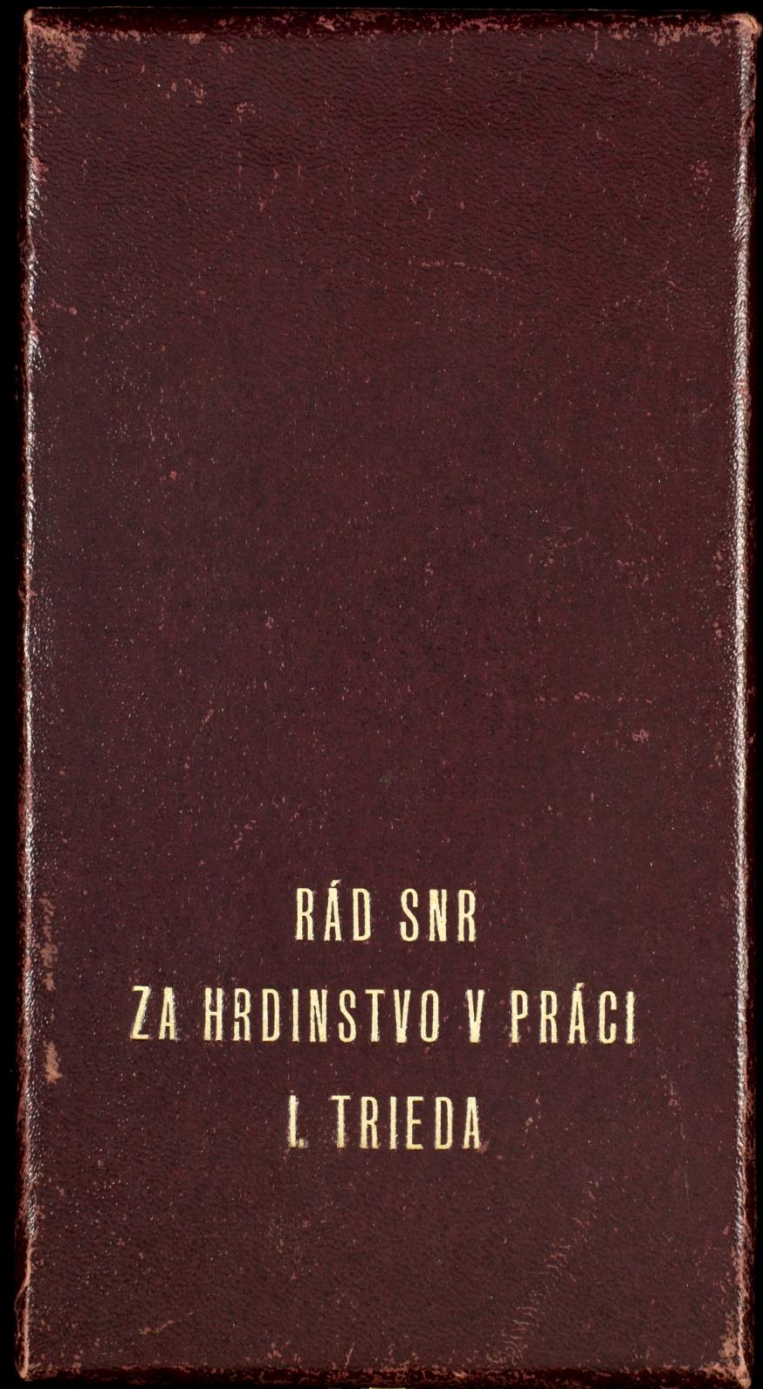
Vorschlag für die
Auszeichnungen /

Proposal for the Award
of the Order

Typy etuí / **Arten von Etuis** /
Types of Cases

1. Typ: 99 x 185 mm

zlatý nápis /
goldene Inschrift /
golden inscription



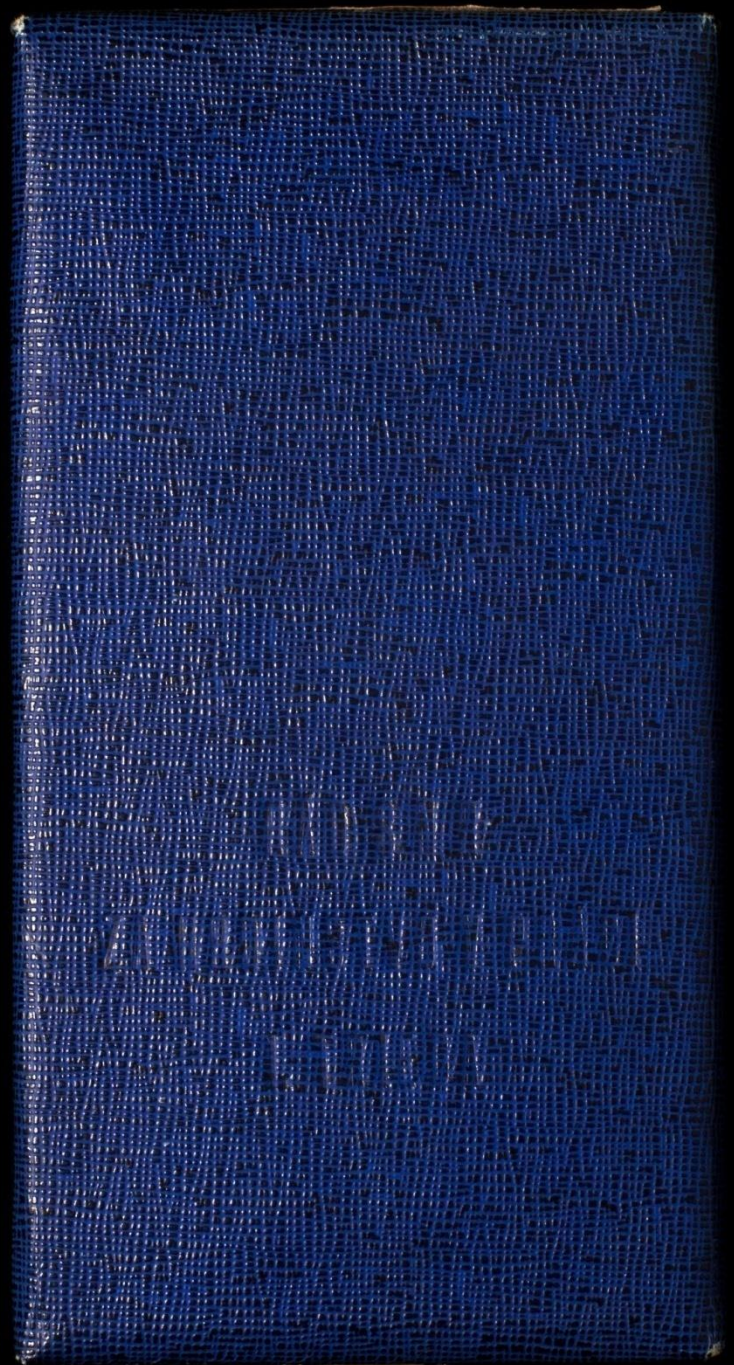
Typy etuí / **Arten von Etuis** /
Types of Cases

2. Typ: 99 x 185 mm

Bez zlátenia nápisu

Ohne Vergoldung

Non-gilded Inscription



Typy dekrétov /

Arten von Dekreten /

Types of Decrees

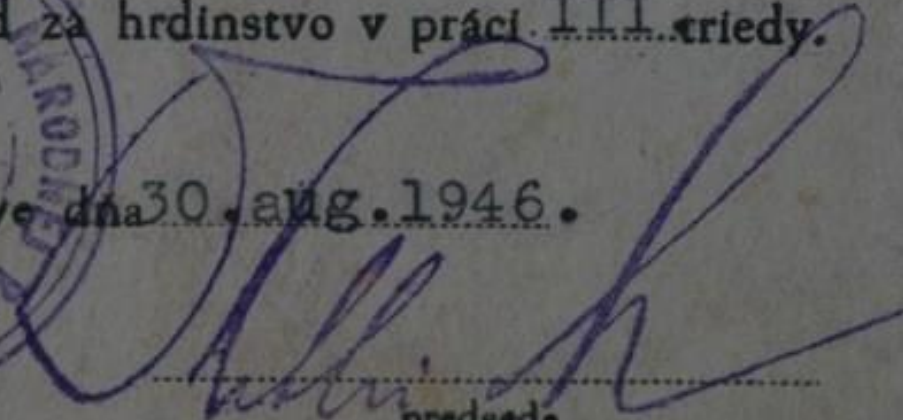
Potvrdenie o udelení radu /
Bestätigung über die Überreichung /
Confirmation of the Award

Číslo P-651/1946.

Potvrdenie.

Predsedníctvo Slovenskej národnej rady po-
tvrdzuje, že p. Štefanovi Kriškovi,
bol udelený Rad za hrdinstvo v práci III. triedy.

V Bratislave dňa 30. aug. 1946.


predseda.



PREDSEDNÍCTVO SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY



Pán

Štefan Blahovský,

vodič mot.drezin.

v Bratislava,

Lamačská, 23.

Predsedníctvo Slovenskej národnej rady udelilo Vám za zásluhy
pri výstavbe vojnou poškodeného Slovenska

„Rad za hrdinstvo v práci“

III. triedy.

V Bratislave dňa 22.sept.1946.



Predseda
Slovenskej národnej rady

Číslo: F-649/1946.

1. typ
1946



PREDSEDNÍCTVO SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY

Pán

Ing. Alexander P u č k o v

PREZIDENT
ČESKOSLOVENSKEJ REPUBLIKY

udelil Vám za zásluhy pri výstavbe vojnou poškodeného Slovenska

Rad

„Za hrdinstvo v práci“

II. triedy

V Bratislave dňa 19. mája 1948.



Predseda
Slovenskej národnej rady:

Číslo: P-180/46.

2. typ
1948

Rozdiely medzi 1. a 2. typom / Die Unterschiede zwischen 1. und 2. Typ / The Differences Between the 1st and the 2nd Type

PREDSEDNÍCTVO SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY



Pán _____

Štefan Blahovský,

vodič mot.drezín.

v Bratislava,

Lamačská, 23.

Predsedníctvo Slovenskej národnej rady udelilo Vám za zásluhy
pri výstavbe vojnou poškodeného Slovenska

„Rad za hrdinstvo v práci“

III. triedy.

V Bratislave dňa 22.sept.1946.



Predseda
Slovenskej národnej rady

Číslo: P-649/1946.



PREDSEDNÍCTVO SLOVENSKEJ NÁRODNEJ RADY

Pán _____

Ing. Alexander Pučekov

PREZIDENT
ČESKOSLOVENSKEJ REPUBLIKY

udelil Vám za zásluhy pri výstavbe vojnou poškodeného Slovenska

Rad

„Za hrdinstvo v práci“

II. triedy

V Bratislave dňa 19. mája 1948.



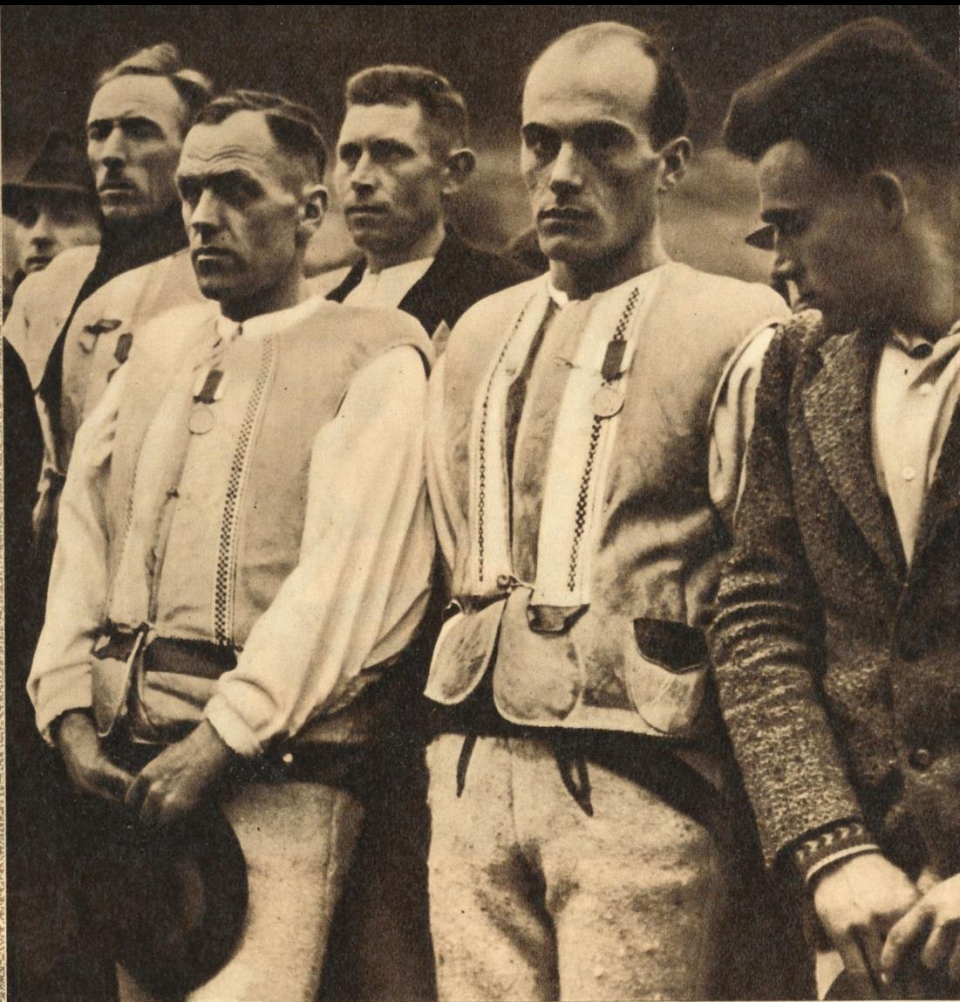
Predseda
Slovenskej národnej rady:

Číslo: P-180/46.

Počet držiteľov radu /
Anzahl der Ordensträger /
The Number of the Award Holders

Trieda / Klasse / Class	Počet / Anzahl / Number
1. Trieda / Klasse / Class	406
2. Trieda / Klasse / Class	760
3. Trieda / Klasse / Class	1928

Dekorovaní hrdinovia práce /
Dekorierte Arbeitshelden /
Decorated Work Heroes /



Dekorovanie hrdinov práce, Ľadová jaskyňa



Dekorovanie hrdinov práce, Ľadová jaskyňa



Dekorovanie hrdinov práce v Holíči

**Dekorovanie hrdinov práce /
Dekorierung der Helden der Arbeit /
Decorating the Heroes of Work /**



Dekorovanie hrdinov práce v Žiline

Štatistika / Statistiken / Statistics

1. trieda / 2. Klasse / 3. Class	Nositeľ / Ordensträger / Order carrier	
celkom ocenených total ausgezeichnet total of the awarded	406	
bez uvedenia ohne Aufzeichnung without record	43	
ocenené Inštitúcie Institutionen awarded Institutions	4	profesorský zbor Štátnej priemyselnej školy v Prešove, Ministerstvo vnútra ČSR, Pamätník oslobodenia, Osadenstvo Jána Trojice
osoby Personen Individuals	359	Slováci 238 Česi 69 Soviety 39 Maďar 1 bez uvedenia 12

Záver / **Schlusswort** / Conclusion



Rad sa udeľoval na základe nariadenie SNR č. 102/1945 Sb.
z 23. augusta 1945.

Udeľovanie radu bolo ukončené vládnym nariadením č. 30
z 18. januára 1949.

**Der Order wurde auf der Grundlage der SNR-Verordnung Nr. 102/1945 Slg.
vom 23. August 1945 verliehen.**

**Verleihung den Orden war durch Regierungsdekret Nr. 30. vom 18. Januar
1949 beendet.**

The award was granted on the basis of the Slovak National Council
Regulation no. 102/1945 of August 23, 1945.

The award of the medal was terminated by the Government Decree No. 30
of January 18, 1949.

jergus.sivos@gmail.com